

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), SEPTEMBER 2, 1943

ŠTEVILKA (NUMBER) 205

RUSI POGNALI V BEG 120,000 NACIJEV; 35,000 UBITIH

Vsi Nemci, ki so bili zajeti v pasti Taganroga, pokončani

RAZMAH RUSKE OFENZIVE SE NADALJUJE

Moskva je snoči naznanila, da je bila vsa nemška armada, ki je bila ujeta v smrtni pasti pri Taganrogu, broječa okoli 35 tisoč moških, pokončana, 5,100 Nemcev je bilo ujetih, v beg je bilo pogubljenih ali razpetih 12,000 Nemcev.

Največji poraz za Nemce izza Stalingrada

Uradni sovjetski komuniké o zmagi pri Taganrogu kot največjo katastrofo, ki je zadela nacistično vojsko, ki je bila poraz pri Stalingradu. Nemške čete zapadno od Taganroga in v porečju Donjeca se očividno nahajajo vsepovsod na begu. Berlin ta beg razlaga kot "umik po načrtu", ki je bil

Roosevelt posegel v kontroverzo radi Hull-ovega stališča napram Sovjetski Rusiji

Predsednik je Pearson označil za "kroničnega lažnjivca," ampak časnikar vztraja, da je govoril resnico

V kontroverzi radi stališča, ki ga zavzema državni tajnik Cordell Hull, ki je postalo sporno radi resignacije podtajnika Sumnerja Wellesa, je v tork predprijatelj Roosevelt, ki se je na konferenci z poročarjem zavzel za Hulla ter časnika Drew-a Pearsona, ne da bi ga z imenom imenoval, ožigal kot "kroničnega lažnjivca."

Tajnik Hull je dan preje Pearsonovo trditve, da je nasproten Rusiji in da želi, da bi v boju z nacistično izkrcavala, imenoval "peklensko potvorbo".

Pearson vztraja

Ko je Pearson slišal, kako se je predsednik izrazil o njem, je rekel, da je pripravljen biti "predsednikov grešni kozel", a ko se grešnega kozla potrebuje, potem pa je ponovil svojo prvo trditve, da so Hull in njegovi asistenti v državnem departmentu nasprotni Rusiji, kar je vzrok, da se ameriško-ruski odnosi danes nahajajo v tako "obžalovanju vrednem položaju".

Dostavil je k temu, da je treba pomniti, da je Moskva poklicala Litvinova domov mnogo prej kot pa je on prišel na dan z obžalo proti Hullu, ter opozoril, da državni departament iz Moskve še danes drži v ameriških lukah litvinske, estonske in finskih ladij, ki so po inkorporiranju dotičnih držav v Sovjetsko unijo v pravnem smislu prišle pod rusko kontrolo.

Rusi poznajo položaj

"Rusi so bistroumni diplomati," je izjavil večeraj Pearson, "in so se dobro zavedali dolgega in doslednega protivrškega stališča, ki ga je zadrževal naš državni departament do ruske uničujoče vojske." Oni so to dobro vedeli brez mene.

"Ne samo, da se nismo prišli do druge fronte," je nadaljeval Pearson, "temveč prezrli smo pogovore premirja za Italijo, in

potreben vsled preteče invazije na zapadu. Nemške linije se podajajo tudi na drugih točkah 600 milj dolge centralne fronte med Azovskim morjem in Smoljenskom.

Napredovanje ruskih čet

Glasom sovjetskih virov so ruske čete večeraj napredovale od štirih do sedem milj in pol na treh ključnih sektorjih — v porečju Donjeca, pod Brijanskim v sektorju Sevskaja, in pa pri Smoljensku.

Rusi so zaznamovali tudi napredek zapadno in južno od Harkova.

Tekom večerajšnjih vojaških operacij so Rusi zasedli vsega skupaj skoro 300 naseljenih krajev.

Molk glede Wellesa

Predsednik Roosevelt ni gledel podtajnika Wellesa na konferenci s časnikarji rekel drugega, kot da o tem nima ničesar povedati. Welles se med tem nahaja na "počitnicah" na svojem domu v državi Maine, odkoder je pred dnevi svojim prijateljem pisal, da je položil resignacijo in da jo je Roosevelt prejel.

Kar je pri celi situaciji zagotovo, je dejstvo, da je bil Welles vedno znan kot dober oseben prijatelj predsednika in njegove žene, dočim je bil Pearson v intimnih odnosih z Wellesom, od katerega je često dobival zaupne informacije, ki so mu kot časnikarju in radijskemu komentatorju zelo koristile.

CHURCHILL JE DOSPEL V WASHINGTON

Snoči je došel v Washington angleški ministrski predsednik Winston Churchill, ki bo nadaljeval z razgovori, ki sta jih on in predsednik Roosevelt začela v Quebecu. Domneva se, da bo do važno mesto v pogajanjih zavzemali anglo-ameriški odnosi s Sovjetsko unijo.

SAVEZNIŠKI "VOJAKI V KRILIH" NA SESTANKU

Ameriške in britske ženske v vojaških uniformah se sestanejo na cesti na Angleškem, in kot vojaki na bojni fronti, se prav dobro razumejo. Te WACs so bile v prvi skupini ameriških žen, ki so dospеле v Anglijo.

Japonci pregnani z dveh trdnjav pri Salamaui

Amerikanci in Avstralci stiskajo obroč okrog japonskega aerodroma.

Z zavezniškega glavnega stana v južnozpadnem Pacifiku je danes zgodaj zjutraj dospela vest, da so ameriške in avstralske čete na Novi Gvineji pregnale Japonce z dveh močno utrjenih točk pri Salamaui, in da se vojaški obroč okrog japonskega aerodroma v Salamaui stalni krči.

Napredek ob obali

Pred več dnevi je bilo javljeno, da so zavezniške čete, podprte z artilerijo, na zapadni in južnozpadni strani bile samo še en streljaj od japonskega aerodroma, današnji komuniké z gen. MacArthurjevega stana pa je prvi, ki javlja o napredovanju ob morski obali.

Japonske zadnje straže so po umiku z dveh utrjenih točk nadaljevale s trdovratno resistenco.

Japonci zapustili otok

S salamonskega sektorja se poroča, da ameriški bombniki niso prvič naleteli na sovražni ogenj, ko so prišli bombardirati japonsko digroplansko bazo na otoku Santa Isabel, iz česar se sklepa, da so Japonci morda umaknili z otoka.

To bi pomenilo, da so Japonci prišli do zaključka, da je njih pozicija na otoku vsled ameriške okupacije Nove Georgije in Velle Lavelle postala nevzdržna.

AMERIŠKE ŽRTVE PRESEGAJO 100 TISOČ

Najnovejše številke, objavljene večeraj v Washingtonu, izkazujejo, da je bilo do sedaj v vojni ubitih, ranjenih, zajetih ali pa pogrešanih nad 100 tisoč mož ameriških oboroženih sil, vključni izgube trgovske mornarice. Število ubitih v vseh vojnah oboroženih sil znaša 19,581.

Kdo bo novi direktor?

V političnih krogih se mnogo ugiba, kdo bo imenovan na izpraznjeno mesto, kadar bo varnostni direktor Celebrezze šel v armado. Omenja se vsaj pol ducata znanih osebnosti. Domneva obstoji, da utegne župan imenovati na Celebrezzejevo mesto svojega sedanjega tajnika John E. Lokarja. Drugi, ki se jih v tej zvezi omenja, so: pomožni varnostni direktor Eeinacht, pomožni mestni pravdnik Hurd, bivši šef FBI v Clevelandu, Listerman, okrajni sodnik Corlett, in še več drugih. Splošen vtis pa je, da bo na to mesto prišel kak mlajši in energičen človek.

Pogreb se bo vršil v petek ob 1:30 uri popoldne iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., na Whitehaven pokopališče.

Bodi pokojnikoma ohranjen blag spomin!

JOHN EVANS

Po trimesečni boleznii je večeraj popoldne ob peti uri v Charity bolnišnici preminil rojak John Evans, po domače Tinslov, v starosti 64 let. Doma je bil iz vasi Rate, fara Hinje, odkoder je prišel sem pred 43 leti. Bil je član društva sv. Imena, društva sv. Jožefa, št. 146 KSKJ, in društva "Mir" št. 10 S D Z. — Tukaj zapuščala žalujčo hčero Frances, poročeno Kastelic, in sina Johna, ki se nahaja nekje na Pacifiku pri mornarici, dalje vnuke ter brata Primoža v Coloradi.

GASOLINA BO ZMANJKALO, SVARI IKES

Notranjo tajnik Harold Ickes je snoči v Washingtonu izjavil, da ako se bo raba gasolina nadaljevala po sedanjem obsegu, se utegne kmalu zgoditi, da bo gasolina za civilno rabo popolnoma zmanjkala. Kar se vzhodnih držav tiče, se zna to zgoditi v teku nekaj dni.

Ickes je v radijskem govoru pozival, da civilisti omeje vožnje za bistveno nepotrebne svrhe, kajti gasolin, ki se ga sedaj rabi, prihaja že iz rezervnih zalog, in pomniti je treba, da se nahajamo na pragu velikih vojaških zahtev za gasolin.

Med drugim je Ickes pojasnil, da oborožene sile dnevno potrebujejo 600 tisoč sodov gasolina, in naznanil je, da se na nad 30 odstotkov vsega gasolina, ki se ga bo proizvedlo v zadnji polovici tekočega leta, porabilo za vojaške svrhe.

Nova grobova

JOHN VIŠČEK

Po dolgi in mučni boleznii je preminil v Lakeside bolnišnici John Višček, star 46 let, stanujoč na 6706 Bliss Ave., pri družini Mary Mahnic. Zapuščala brata Franka, v Kansas City, Kans. ki je došel na pogreb.

Pokojni je bil doma iz Gornjega pri Mirni na Dolenjskem, kjer zapuščala več sorodnikov. Tukaj je bival 25 let. Bil je član društva Triglav v Kansas City. Pogreb se bo vršil iz Jos Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave. ob 9. uri jutri zjutraj.

JOHN BLATNIK

V mestni bolnišnici je umrl John Blatnik, star 52 let, stanujoč na 1401 E. 39 St. Tukaj zapuščala dva brata, Franka, in Dominika, ter sestro Ano, poročeno Cimperman in več sorodnikov. Doma je bil iz vasi Podhrasta, fara Toplice na Dolenjskem, kjer zapuščala mater, brate in sestre. Tukaj je bival 34 let in je bil član društva Janeza Krstnika št. 37 ABZ.

Pogreb se bo vršil v petek ob 1:30 uri popoldne iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., na Whitehaven pokopališče.

Bodi pokojnikoma ohranjen blag spomin!

JOHN EVANS

Po trimesečni boleznii je večeraj popoldne ob peti uri v Charity bolnišnici preminil rojak John Evans, po domače Tinslov, v starosti 64 let. Doma je bil iz vasi Rate, fara Hinje, odkoder je prišel sem pred 43 leti. Bil je član društva sv. Imena, društva sv. Jožefa, št. 146 KSKJ, in društva "Mir" št. 10 S D Z. — Tukaj zapuščala žalujčo hčero Frances, poročeno Kastelic, in sina Johna, ki se nahaja nekje na Pacifiku pri mornarici, dalje vnuke ter brata Primoža v Coloradi.

Pogreb se bo vršil iz hiše njegove hčere na 3600 East 81 St., kjer je stanoval, v soboto ob pol devetih v cerkev sv. Lovrenca, pod vodstvom pogrebnega zavoda Louis Ferfolija.

Naj bo pokojnemu lahka ameriška gruda, preostali pa naše sožalje!

Več mesa za civiliste

Naši fantje-vojaki

Dne 27. avgusta je odšel k marinom John Prijatelj, ml., sin poznane družine Mr. in Mrs. John Prijatelj, Conneaut, Ohio, ki imajo sorodnike in mnogo znancev v Clevelandu. Stric Sam ga je poslal v San Francisco, Calif., kjer se sedaj vežba.

Na dopust je prišel v nedeljo zjutraj Cpl. John Peterka, sin poznane družine Mr. in Mrs. John Peterka, 1121 E. 68 St. Prišel je iz Camp Lee, Va.

Prijatelj Armina J. Bokala mu lahko pišejo na sledeči naslov. A—C Armin J. Bokal, Station Hospital Ward 8, Santa Ana, Calif. Prvotno se je nahajal v Utah kolegiju, odkoder je bil poslan k armadni bazi v Santa Ana, kjer je zbolel in bil poslan v bolnišnico, kjer bo ostal okrog tri mesece.

Njegov brat Pvt. Henry Bokal je odšel pretekli teden preko morja, dočim se starejši brat, štabni saržent Anton J. Bokal, še vedno nahaja v Camp Shelby, Miss.

REKORDNA PRODUKCIJA BOJNIH LETAL

Vojni produkcijski odbor v Washingtonu naznanja, da je produkcija vojnih sredstev v juliju napredovala za 3 odstotke, kar je v ostrem kontrastu z mrkim prerokami v maju in juniju, ko je produkcija padla pod pričakovano stopnjo. Produkcija bojnih letal je dosegla v juliju vrhunec, je rekel produkcijski "boss" Donald Nelson. Številke se seveda ni objavilo.

Ustrelila moža

V policijskem zaporu pod obtožbo umora se nahaja 31-letna Louise Anglemeyer, ki je v prepiru ustrelila svojega moža, ki je bil star 35 let. Umor je bil izvršen na domu dvojice, 2059 E. 71 St.

PROGRESIVNE SLOVENKE

Redna seja Progresivnih Slovenk, krožek št. 3 se vrši v petek, ob 7:30 uri zvečer v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Članice so vabljene, da se gotovo udeležijo.

PREVZELA GOSTILNO

Joe in Mary Sustarsic sporočata svojim prijateljem in znancem, da sta prevzela gostilno od Rose Hauer, na 6702 St. Clair Ave. Svojim gostom bosta ob vsaki priliki najbolje postregla, ter se pripravljata za naklonjenost.

V Milwaukee, Wis. so se sledeči pari pred kratkim poročili: Thomas Wodenjak in Bertha Jovanovič, Gordon Goffey in Josephine Suša, Harvey Oldenburg in Helen Sorčić, Jos. Platinik in Margaret Witerstone, Frank Rizak in Ana Malovašič, Fred A. Kresse in Rosalie A. Cerar, W. J. Pickering in Florence Potočar, Fr. J. Strnad in Florence Lipoglavšek, John Katalinič in Mary Udovič, ter Rudolf F. Sebanc in Geraldine Kubečny.

KLAVNIŠKE RESTRIKCIJE ZA DOBO DVEH MESECEV UKINJENE

Boljša distribucija je smoter odredbe

Vladna živilska administracija v Washingtonu je snoči podvzela korake, da se količina mesa za civilno uporabo znatno poviša. Izdana je bila namreč odredba, s katero so vse omejitve glede pobiranja živine za dobo dveh mesecev ukinjene.

Dasiravno bo 45 odstotkov govejega mesa gotove vrste še vedno vzela vlada, pa uradniki živilske administracije pravijo, da se bo najbrže dalo na trg za civilen konzum večje količine povprečne govedine, svinjine, teteline in janjetine.

Dovolj za odmerke

V tej zvezi je bilo opozorjeno, da dokler bodo odmerki za meso ostali na sedanji primeroma visoki stopnji, današnja odredba ne utegne dosti spremeniti položaja v krajih, kjer so bile zaloge zadostne za kritje vseh odmerkov. Ampak v drugih krajih, kjer je manjkalo mesa, bo imela publika pri nakupovanju mesa večjo izbero.

Cilj je boljša distribucija

Uradniki živilske uprave pravijo, da ena izmed posledic odredbe, s katero so se klavniške restrikcije ukinile, bo ta, da bo distribucija mesa po raznih delih dežele boljša in pravičnejša.

Švedi pomagali pri begu 11 danskih ladij, ki so sedaj na varnem

iz Stockholma se javlja, da je enajst danskih bojnih ladij, ki so zbežale pred Nemci, da najdejo zavetje v švedskih pristaniščih, varno dospelo v švedsko mornariško bazo v Karlskroni. Danske ladje so tekom bega iz Malma in Helsingborga uživale protekcije švedske mornarice.

Pomoč uradno potrjena

To vest je danes švedska vlada uradno objavila, kar pomeni, da jo ne briga, kako bo na to reagirala nacistična Nemčija. Danske ladje so zapustile svoje baze v ponedeljek zvečer in so dospеле v Karlskrono snoči. Strahovlada na Danskem Begunci, ki prihajajo v Stockholm, pripovedujejo, da v Koppenhagenu patrolirajo Nemci v oklopnih avtomobilih in streljajo brez svara, kjerkoli opazijo skupino ljudi, ki šteje več kot pet oseb.

Kako Nemčija izkorišča Hrvaško

Francoski list "France", ki izhaja v Londonu, je prinesel dne 13. julija poročilo iz Carigrada, ki trdi, da so Nemci začeli formirati nove pomožne enidine z moštvom, ki so ga nabrali na Hrvaškem.

Lani so bili izgubili na ruski fronti večji del pomožnih čet svojih italijanskih, madžarskih in rumunskih satelitov, a zdaj nabirajo na Hrvaškem krmo za topove.

Pobrali so v vojsko vse dijakke in jih poslali na vežbanje v Nemčijo, akoravno je narod, v kolikor je pač mogel in smel, proti temu protestiral. Toda

Z ozirom na to klavniške ne bodo čutile potrebo, pošiljati dodatne zaloge mesa v kraje, ki so dobro založeni, ker vsled racijoniranja tako meso ne bo moglo biti strženo.

Obstoječe omejitve

Obstoječe omejitve, ki so s snočnjo odredbo ukinjene, so določale, da smejo klavnice dati na trg samo 90 odstotkov prasičjega mesa za civilno rabo. Od govedine je smelo biti uporabljenih le 65 odstotkov za civilne potrebe, od janjetine in branine pa samo 90 odstotkov. Nerešeno pa je še vedno vprašanje maksimalnih cen za meso in mesne produkte.

Vladni uradniki pravijo, da ako se bo neomejeno pobiranje živine izkazalo za praktično in ako se bo z njim nadaljevalo do konca leta, ne bo zaloga mesa za civilno uporabo letos nič manjša kot je bila pred letom dni, predno je stopilo racijoniranje v veljavo.

Novi boji

Neka druga vest Reuterjeve agencije poroča, da so v tork v Koppenhagenu izbruhnili novi boji in izgredi, nakar so Nemci postavili artilerijo na razne strategične postojanke v mestu. Druge podrobnosti niso znane. Večeraj se je kralj Christian pod nacistično stražo peljal s kraljico v bližnjo vas Lyngby. To je bilo prvič, da se je kralj pokazal v javnosti, odkar so nacisti uvedli vojaško diktaturo v deželi. Kralja je tekom vožnje pozdravljalo na tisoče oseb, ne meneč se za prepoved proti zbiranju več kot pet oseb.

Nemci se boje kritičnega duha izobražene mladine, ki se še dobro spominja režima v Jugoslaviji, in upajo, da jih bodo v tujini in s pomočjo nemškega vojaškega vezanja, spreobrnil in pridobili zase.

Nemci so poslali na Hrvaško 2,000 SS-vojakov in na stotine agentov Gestapa ter s pomočjo ustašev pobrali vse zdrave moške. Priznane je bilo le ustašem samim.

Hrvaška je postala zdaj čisto nemško ozemlje, Italijani nimajo v novi kraljevini nobenega vpliva več, akoravno je v početku veljala za italijansko vplivno zono . . .

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemne države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PANGERMANIZEM

III.

Dne 17. septembra 1914 je vodja nemške katoliške centristične stranke, Erzberger, ki je bil pozneje umorjen od nacionalistov radi mlačnosti za "narodne interese Nemčije," pisal generalu von Falkenhynu sledeče: "Nam ne sme delati preglavic ena ali druga kršitev pravic narodov ali zahtev človečnosti... Taka čustva so sedaj sekundarne važnosti." Z dne 21. oktobra istega leta je Erzberger v listu "Tag" zapisal: "Ako bi se moglo najti sredstvo, s katerim bi se London popolnoma zbrisal s površja zemlje, bi bilo bolj človekoljubno, ako bi se ga poslužili, kakor pa da bi dopustili, da bi kri enega samega Nemca tekla na bojnem polju."

"Interesi Nemčije" upravičujejo vse. Ako Nemčija potrebuje tujo zemljo, jo ima pravico vzeti s silo. Vojna v imenu take nasilne prilastitve je sveta. Vse, kar je na poti nemški ekspanziji, se mora brezobzirno pomesti na stran. Germanizacija drugih narodov je sama na sebi največje dobro. Dovoljeno je pokončiti na stotine židov. Dovoljeno je pregnati z njih zemlje ruske, poljske, češke in francoske kmete. Dovoljeno je ustanoviti "rezervacije" za "mizerne narodnosti." Dovoljeno je poljubno spreminjati meje v katerokoli smer na korist Nemčije.

Ampak prav isti čini postanejo manifestacija največjega zla, ako so naperjeni proti Nemčiji. Kajti, kakor je proglasil Fichte že v začetku 19. stoletja v svojem "nagovoru na nemški narod": "Samo Nemci imajo pravico, da se jih imenuje narod." Od Fichteja do Spenglerja, od Friedricha Lista do Lujo-a, je bila nemška domišljija skozi vseh 150 let dražena in podžigana z razlagami "nemške superiornosti," katera se je utemeljevala in dokazovala s stališča filozofije, antropologije, zemljepisja, zgodovine in gospodarstva. Brilljantni zgodovinar Lamprecht je sanjal o "svetovnem poslanstvu Nemčije." O tem "poslanstvu" je pisal znani zemljepisec Ratzel, zagovarjač ga z "znanstvenega" stališča, da bodo na svetu "vedno narodi, ki bodo gospodovali, in narodi, ki bodo sužnji," in da je narodom "na izbiro, da so ali kladivo ali pa naklo."

Spenglerjeva knjiga "Propadanje zapada" je bila napisana leta 1918. Par let kasneje, leta 1923, je avtor knjige s preroškim naslovom "Tretji rajh," Moeller van der Bruck, ki je leta 1925 izvršil samomor, ker je izgubil vse upanje za uresničenje njegove ideje, pisal popolnoma v jeziku Hitlerja in Rosenberga o "narodnem poslanstvu nemškega socializma, kateremu je usojeno, da stoji na čelu vseh zatiranih narodov," ki upostavi nov svetovni red, kateri bo v dobi tehnike in preobljudenosti zavzel mesto ustanov 19. in 20. stoletja — demokracije, liberalizma in parlamentarizma. Govorec o "nemškem socializmu" je ta pisatelj že leta 1923 naglasil, da nima v mislih "socializma nemške socialne demokracije... Mi imamo v mislih korporativni pojem države in gospodarstva, ki bo imel slejkoprej revolucionarno podlago. Mi smatramo Friedricha Lista za nemškega socialista."

Tako torej vidimo, da je Hitlerjev "tretji rajh" logičen produkt nemške filozofije in politične misli, ki sega v začetek 19. stoletja. Ugotovitev tega zgodovinskega dejstva je brez dvoma neprijetna za nemško patrijotično zavest. Ampak taka ugotovitev je skrajno potrebna za pobjanje pogubnih iluzij onih, ki se niso iz dveh nemških poizkusov v teku petindvajsetih let za pridobitev svetovne nadvlade ničesar naučili. V eni najostrovidnejših knjig, ki je bila napisana tekom teh petindvajset let, je Clemenceau, prerokujoč, da se Nemčija ne bo odpovedala senu o svetovni nadvladi, pisal o "masah, ki so pripravljene iti v suženjstvo, samo da se jim dovoli, da v zame-njo podjarmijo poražene narode."

Clemenceau-ovo prerokovanje se je v celoti uresničilo. Ali je mogoče, da bodo usodne iluzije in napake,

NEWYORŠKA PISMA

Piše Frank Kerže

DVA SVETOVA

Ves svet se danes bavi z Rusijo, povdarjam: ves svet, če iz-
vzamemo naše slovensko ameri-
ško časopisje. Zakaj zanj Rusi-
ja sploh ne obstoji.
Zakaj je Rusija v ospredju?
Zato, ker na nikogar ne čaka,
se na nikogar ne zanaša. Ona
maha po Hitlerju in njegovih
armadah, pa naj bodo take ali
take. In kar je glavno: maha s
takim uspehom, da padajo naci-
ji v tisočih.

Vprašam vas, kje na svetu je
sila, ki bi zmogla to, kar zmora
Rusija? Ne motimo se in ne is-
kajmo je, ker je ni. Zakaj Rusi-
ja je samo ena.

Ena—ali vendar v zvezi z dru-
gim svetom, ki se bori proti Hi-
tlerju in fašizmu sploh. Je v
zvezi, to se pravi: v skupnem
namenu. Zdrobiti nacizem in fa-
šizem—v tem je skupnost po-
polna. V zvezi z drugim—pa
sam ne vem, kako je. Zakaj list
za listom vprašuje sebe in jav-
nost: kje je Rusija in kaj mi-
sli? Roosevelt in Churchill se
shajata od časa do časa, enkrat
tukaj, enkrat tam. Stalina ni
bilo še nikdar zraven.

In to jih je začelo skrbeti.
Kaj misli Stalin, kaj snuje? Z-
naki na političnem obzorju so
dokaj vzemirjivi... Iz A-
merike je bil odpoklican sovjet-
ski poslanik Litvinov, ki je dol-
ga leta zastopal Rusijo in bil
poznani in priznani kot eden iz-
med najboljših svetovnih diplo-
matov. Malo je bilo ljudi, ki bi
bili tako jasno videli vse, kar je
prišlo nad uboge narode, kakor
je videl Litvinov. Kolikokrat je
svaril, naglašal, se boril... A
vse zastoj. Tje v letu 1923 je
rekel pred Ligo narodov, naj
prepreči bodoče vojne s tem, da
svet razoroži. Kako enostavno,
kako resnično. A zastopniki An-
glije in tedaj mogočne Francije
so se smejali, kakor da govori
kak zastopnik republike San
Marino, ki nima več ljudi, ka-
kor za eno dobro starokrajsko
vas.

Iz Londona je odpoklican
Majski... Velik diplomat, ka-
terege je vse poslušalo, kadar
je izpregovoril. In odpoklican
zdaj, ko smo takorekoč v sredi
meteža in zna vsak čas pasti
kocka seveda tako, da poka-
ž dobiček za zaveznike.

Kaj pomenja ta prememba
poslanikov, zakaj jih je Sovjet-
ska vlada odpoklicala? To bi ra-
di vedeli vsi drug za drugim.
Vsak ugiba po svoje in najrajši
bi videl, da bi vse to ne pome-
njalo nič.

Ampak pomenja. Mi vemo,
kaj je bilo, ko je pred štirimi
ali tako nekako leti zamenjal
Litvinova sedanji zunanji mini-
ster Molotov. Prememba politi-
ke, prememba smeri in premem-
ba vsega, kar je bilo do tedaj.

In kaj pomenja danes? Pri-
meroma vse to in mogoče še
malo več.

In kaj je tisto več? Kar
spomnite se, da Rusija ne ma-
ra ničesar vedeti o poljski vla-
di v Londonu in da je popolno-
ma pretrgala vezi z njo. To je
velike važnosti, zakaj Poljska
je soseda Rusije. In slovenska
država, ampak tako slovenska,
da se je pod patronanco Anglije
rajsi zvezala s Hitlerjem, kakor
s svojimi lastnimi brati Rusi.

proti katerim je Clemenceau zama-
nil svaril, zopet upro-
pastile zmago, za katero se bo
moralo to pot plačati še
višjo ceno?

(Gornji članek o pangermanizmu je napisal ruski intelek-
tualce G. M. Soloveičik v tekoči izdaji revije "New Europe," ki
izhaja v New Yorku. Avtor je zapustil Rusijo leta 1921 in je
odvetnik po poklicu. Pripadatel je stranki socialnih revolucio-
narjev, katere vodja je bil Aleksander Kerenski.)

Danes je ni več in če bo še kdaj,
bo samo zato, ker bo to dovoli-
la Rusija... Ne mislite, da bo-
do v Sovjetski Rusiji spali in
čakali, da se zopet izvali med
Poljaki kak Pilsudski in začne
z zvezo proti Rusiji. Rusija ni
in ne bo pozabila, da je bila
Poljska tista, ki je branila Sov-
jetskim armadam, da niso mogli
na pomoč Čehom, ko so začeli
padati pod izdajstvom tpože
priateljske Anglije in Francije.

Rusija molči glede Finske, ka-
kor glede tistih treh baltičskih
republik, ki so vstale od smrti
po zaslugi Londona, Pariza in—
Washingtona. Ne govori glede
bodočnosti Rumunije, ki je dan-
es v Hitlerjevih vrstah niti o
Bolgariji, v kateri se baš ta čas
dogajajo velike izpremembe.

In kaj je najbolj važno: Ju-
goslavijska stoji primeroma tam
glede Rusije, kakor Poljska.
Res je sicer, da niso docela pre-
trgane zveze z njo, toda pota
jugoslovanskih vlad v Londonu
drže vsa v smeri partnerjev An-
glije in Amerike.

Da, kje je Rusija in njen glas
—tako vrši po vsem svetu. Vse
ugiblje in nikdo ne ve odgovora.
Lahko, da ga tudi vedo, ampak
si ne upajo ž njim na dan. Za-
kaj odgovor je samo eden, tako
jasen in razumljiv, da ga ve
vsak, četudi si nikdo ne upa ž
njim na dan. Amerika z Angli-
jo zastopate en svet, Rusija dru-
gega. Amerika in Anglija dela-
te na to, da se uveljavi, kar je
bilo, to se pravi: tisti, ki imajo,
bodo lepo zavarovani, da ostane,
če mogoče, na vse večne čase
tako, kakor je bilo. Ameriški de-
narni interesi, angleški, fran-
coski in če hočete—nemški, de-
lajo za to, da ostane sistem, ki
daje profit, ki skrbi za to, da
imamo na svetu razrede, ki i-
majo in ki nimajo. Da delavski
razred ostane kar lepo za na-
prej molzna kravica za vse sor-
te skupine, zveze, korporacije in
kartele.

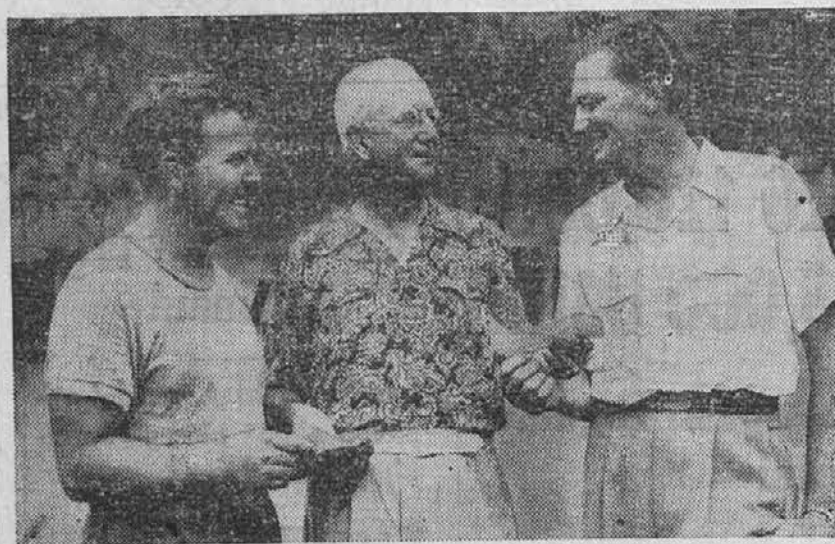
Zato podpirati Amerika in
Anglija Franco v Španiji, Gi-
rauda v Franciji, Badoglia v I-
taliji. In nadalje: zato uživa od
Rusije nepriznana poljska vla-
da zaupanje in pomoč v Angli-
ji in zato imamo tudi za našo
Jugoslavijo tako vladlo, ki se to-
liko zmeni za ljudstvo in njego-
ve probleme kakor za lanske
sneg. Zakaj Anglija in Amerika
ste ji obljubili, da se ta vlada
vrne v Jugoslavijo, kakor hitro
bodo dopuščale razmere.

Rusija je v polni meri prizna-
la svobodno Francijo pod vo-
dstvom de Gaullea—Anglija jo je
delno priznala in primeroma po-
lovico tega je dobila združena
Francija tudi od Amerike.

Dva svetova sta, ki sta ne-
združljiva... Zato je izginil Li-
tvinov iz Washingtona in Maj-
ski iz Londona. Rusija je sila,
ki gre lahko sama in tudi pojde.
Ne rabi ne Amerike ne Anglije.
Nikogar ne čaka. Sama zmaga-
je s svojimi junaškimi armada-
mi in sama bo tudi določila bo-
dočnost tistih delov sveta, ki o-
stanejo na njenih mejah. Zakaj
Rusija neče, da bi še kdaj prišla
v krize, kakor leta 1914 ali leta
1940.

Anglija je nekoliko bližje Ru-
siji, kakor Amerika, zakaj naj-
bolj reakcionarne sile na sve-

ČAMPIJON AMERIŠKE IGRE "GOLF"

Harold McSpaden je dobil prvo nagrado, ček v zne-
sku \$2,000, potem ko je v tekmi za čempionstvo v golfu
premagal nasprotnika Oneal White. Tekma se je vršila
blizu Chicago. Od leve na desno so: White, George S.
May, predsednik kluba, in McSpaden.

tu imajo vselej tam, koder je
vsega dovolj. Amerika je z po-
močjo dela, ki so ji ga dali imi-
grantje, obogatela—in kdor je
bil kdaj bogat, je vselej postal
posameznikov, ki vidijo v Rusi-
ji malo več kakor navadno opi-
tano prase—pišejo pravilno in
resnično, a po večini le—sami
zase. Zakaj Amerika stoji na
principu, da je največji življen-
ski smoter vsakega človeka v ti
zemlji, odpreti kje na vogalu
kako botege in potem dreti na
desno in levo, samo da gre. To
je baje ameriški spirit, ki ni-
kdar ne vpraša, kje in kako je
dobil, ampak povdarja samo, da
si dobil. Koliko jih je kdo ogu-
lil, koliko uničil—vse to spada
v pozabljivost. Pokaži dolar, pa
si vitez Juri, ki jahaš lahko kot
uspešen junak po vsakem ame-
riškem mestu.

Amerika in Anglija ste torej
za sistem: kdor bolje tisti bolje,
kdor močnejši, tisti več, kdor
hitrejši, tisti ima pravo do vse-
ga, kar doseže. Drugi za njim?
Naj ostanejo kjer in kakor ho-
čejo, zakaj oni so masa, ki je
zato, da jo nekdo guli.

Rusija dela na to, da pride
vse, kar je, v roke ljudstva in
nikogar drugega ne. Zato podi-
ra tradicije, vlade, sisteme in dr-
žave. Zakaj resnica je ena: če
ta vojna ne bo rešila ekonom-
skega vprašanja tako, kakor je
edino pošteno in pravično, bo-
mo imeli kmalu še tretjo in če-
trto svetovno vojno, to se pra-
vi: vojna vrh vojne bo, dokler
ne zmaga ena ali druga stran-
ka.

Ne briga se Rusija za to, ka-
ko si vlada v Angliji ali v na-
ši Ameriki. To ji je vseeno. Ni
in ne more ji biti vseeno, kako
je malim bratskim narodom na
njenih mejah. Ker je močna,
velika in zmogovita, gre sama
proti svojim ciljem—sama zma-
guje na vojnih poljanah in sa-
ma bo zmogla tudi za diplo-
matsko mizo, pa če bo drugim
prav ali ne.

Dva svetova—oba ne moreta
živeti. Eden mora po gobe, am-
pak tisti gotovo ne, za katerim
stoji Rusija...

Urednikova pošta

Nabiranje prispevkov za SANS

Cleveland, Ohio. — Cleveland
ima nekaj postojank Slovenske-
ga ameriškega narodnega sveta,
in ena teh podružnic je številka
48, ki zbira vsaki četrti petek
v mesecu v Slovenskem delav-
skem domu na 15335 Waterloo
Rd.

V tem domu je bilo že veliko
zborovanj od kar je bil zgrajen.
Slišali smo razne napade na
Mussolinija in Hitlerja. Največ
razgrajanj je bilo od naših pri-
morskih rojakov posebno onih,
ki so se naselili v tej deželi po
prvi svetovni vojni, proti faši-
zmu, Italiji in diktatorju Mus-
soliniju. In teh nekdanjih boje-
vitih Primorcev se pogreša se-
daj, ko se jih tako potrebuje če
nočejo, da bodo njihovi bratje,
sestre, očetje in matere še na-
dalje ostali pod vladjo tujca in
sovražnika slovenskega naroda.

Torej, kje ste?

Ali pričakujete, da bo vaš na-
rod rešil oni odzgoraj, ali se za-
našate res samo na to, kar piše
Frank Kerže, da je edini rešitelj
Rusija, ker ne zaupa on Angliji.
Ali prepustate vso zadevo par-
tizanom?

Vem, da se bom zameril mar-
sikomu radi teh vrstic. Ali res-
nica je resnica, ki se ne da po-
biti, in moje izkušnje me uče.

Ko je bila ustanovljena ta po-
stojanka, se je že takrat poka-
zalo, da ni nikjer navdušenja za
delovanje, za odrešitev onih Slo-
vencev, ki pripadajo Italiji,
Nemčiji, in Ogrski preko Mure.
In dokaz je ker se tako vsak, ki
se smatra drugače zavednega
Slovence tistega, kar je sedaj
najbolj potrebno, izogiblje, in to
je dela.

In tako sem moral prevzeti
in odbor. Najhuje je šlo radi
tajnika in nihče ni bil pri volji
sprejeti izmed naseljenih roja-
kov, da smo se morali obrniti
na tu rojeno žensko, ki je sedaj
pripravljena delovati, in deluje.

In zopet, ko je bila storjena
prva pot, da se nabere nekaj
denarja med našimi trgovci in
drugimi rojaki je bil prvi, ki je
prispeval največjo vsoto, dasi
ni bila velika, tukaj rojeni Slo-
venec. In ko človek, ki se zave-
da svoje narodnosti, premišljuje
in si misli: "Ali so se norčevali
tisti naši rojaki, ki so tako po-
vzdigovali naš narod, našo kul-
turo, našo pesem, naše vplivne
osebe, ki so se povzdignile med
drugim narodom v drugi domo-
vini na vplivna mesta?"

Mi vam bomo predložili števil-
ko tedenskega trdega delova-
nja za naš narod, ki je teptan
v svoji lastni domovini, iz kate-
re smo tudi mi došli, in to vam
bo dalo nekaj luči koliko zaved-
nosti je med ameriški Sloven-
ci za odrešitev njih svojcev, ki
so zasluženi v svoji rodni zem-
lji.

Seveda, krivdo je treba po-
lagati tudi na cepljenje ame-
riških Slovencev ker se smatra
eden del progresivnim, in drugi
se drži le onega, kar ga je mati
učila, da je vera. Zopet imamo
druge, ki bi jih lahko nazivali o-
portuniste, ki hočejo le voditi
brez, da bi se sami vpregli v
voz, ki ga je treba vleči, ako
hočemo kaj doseči. In tako je
nekam preveč mrtvila, in če ne
pristopite poleg, da se stvar po-
živi, se lahko prigodi, da bo na-
rod, ki je dosedaj živel, prišel v

roke pogrebniškim, ki ga bo po-
pal za vedno in le zgodovina
ga bo še morebiti spominjala.
Če se to zgodi, pripišite tu
precejšnji del te krivde sami se-
bi. Vi niste tisti, ki ga lahko re-
šite, da ne izgine. Lahko mu pa
pomagate, da ne bo poginil. In
mi, ki se giblamo in delujemo
kolikor moremo, želimo, da stu-
pite v naše vrste in delujete in
darujete po svoji moči, da bodo
oni, ki so si nadelali nalogo, da
strnijo svoje sile, da naš narod
ne bo vprostil, imeli s čim da-
lati propagando za naš narod,
kakor to delajo, oni, ki so nam
sovražni.

Torej vsi oni, ki se smatrajo
da ste sinovi in hčere Slovencev
pomagajte ker če si boste vi sa-
mi prvi pomagali, potem boste
pričakujte pomoči od Boga, Ra-
sije, Amerike in tudi Anglije, da
bo morala podati!

Vedite, da je ta dopisnik na-
vadni delavec, in če je on žrtvo-
val poleg 13 ur svoje službe štiri
ure v enem samem dnevu, in
poleg še več drugih dni, če mu
bi ne žrtvovali tudi vi nekaj
časa, mesto samo tarnali, in to
di malo bolj globoko posegli
žep, ker nihče ne bo sabo me-
dolarjev, ko bo poklican v vo-
na lovišča.

In med nami se nahaja še ne-
kak takih požrtvovalnih roja-
kov, ki jim je narod ljublji, ki
pa oportunistem, in ti se žrtvo-
jo in dajo ves svoj prosti čas
ta namen. Da bi nas bilo do-
tretjine takih rojakov, bi že
kaj dosegli. Ampak mi upamo
da se boste prebudili, vi, ki
čete spati kot kralj Matjaž.

In vendar se dobe med na-
še dobri rojaki. V ponedeljek
sva se podala z tajnico Fran-
co Eržen, ki je urednica fran-
coske sekcije "Nove Dobe", če
moralo kaj stisniti v gotovino
naših ljudi. Nekateri so se
koj odzvali brez vsakega pre-
varjanja, drugi bi radi komu-
rali, ali za to ni časa. V tre-
dneh sva nabrala \$114, kar je
jako malo, ali kljub temu
boljše kot nič. Darovali so
deči:

Po \$10: Frank Zadel, Mr. P.
Mrs. Matt Petrovich, Mike P.
boy in August F. Svetlik.
Po \$5.00: Joseph Melika, Jo-
žanc, Ludvik Radelj, Joseph
Pozelnik, Anton Gubanc, An-
gust Kabay, Anton Dolgan.
Po \$3.00: Frank Mrzlikar, Jo-
seph Kunčič (na Waterloo Rd.)
Frank Jereb.

Po \$2.00: John Ause, Victor
Bernot, Marian in Philip Tro-
John Kuhel, Rudolf Kosic, An-
na Vadnal, Ivana Kramer, Pro-
Bukovnik (slikar), Mary Pro-
Gašper Bachel in Paulina Pro-
dich.

Po \$1.00: Alice Grošel, Fran-
Laurič, Tony Zupančič, Fran-
Barbič, mlajši, Mary Slep-
Joe Majcen, Frank Jurečič in
Anton Baraga.

Poleg tega je nabral še ne-
najbolj aktivni delavec za na-
rodno stvar, \$94 in to je se-
rodo stvar, \$94 in to je se-
Joseph Durn, ki se takrat dala
je za osvoboditev Vipavane.

August Kabay je šel ravno v
banke in sem ga napadel kot ro-
par z: "August, koliko imaš
žepu?"

"Ja, zakaj pa? Za SANS"
Posegel je v žep in dal pet
Frank Jereb: "Ja, kdaj je
prideta s tisto žensko?"

pa kaj bi hodil, tukaj so tri
copaki."

Take kolekte so lahka stvar
in le škoda, da jih ni več.

Končam za danes in zopet
poučljivo. In "Boglonaj vsem
rovalcem, in z drugimi se
srečamo.

Frank Barbič,
predsednik štev. 48, SANS

Kupujte vojne bonde in vojno-ra-
valne znamke, da bo čimprej pora-
ošče in vse, kar ono predstavljata

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

In zopet so ji šinile nove slike mimo duše. Bela hiša ob cesti. Anžetova je. Za hišo so hlevi, in v hlevih so konji. Anže pa vozi po svetu. V naslednjem trenutku se ji zdi, da sedi sama z Anžetom v vozu, in on ji razkazuje svet. Zavila sta iz doline v široko polje.

"Tam, vidiš, ona je šmarna gora," pravi Anže.

"Ah, tisto je!" Jerica se čudi. Prav tako si jo je mislila. In gleda, gleda tja okoli. Rahlo jo ziblje voz. Dremlje se ji. Zaprla bi oči, zasanjala...

Hipoma pa se je polasti nekak nemir. Kakor mrzaj jo strese. Odpre oči. Toda kje je šmar-

na gora, kje je Anže, in tisto polje, in kje je ona? Jerica se zdi, da to biti ne more, da je v hipu gori v senozi in da vidi doli vas in Peč. Kdaj je prišla sem gori? Ali so bile prej sanje, da se vozi daleč, daleč?

Da, sanje so morale biti. To je jasno. Ona je še vedno na Peči, revna deklica, in sedaj sedi tukaj gori v senozi ob potu sredi rdečih lilij.

Bog vedi, odkod toliko rdečih lilij. Jerica ljubi blede lilije. Toda strah jo je iti po nje, v travo so kače, in ona je bosa. Pa kdo prihaja po travo naravnost proti njej? Stara žena, črna v obraz. In venomer giblje z ustnicami, in v črnem obrazu ji i-

NAZNANILO

Cenjeni javnosti sporočava, da sva prevzela

GOSTILNO

od dobro poznane Rose Hauer na
6702 ST. CLAIR AVENUE

kjer bova odslej najbolje postregla vsem gostom z dobro pivo, žganjem in prigrizkom. Se toplo priporočava za naklonjenost vsem znancem in prijateljem.

JOE & MARY SUSTARŠIČ

6702 ST. CLAIR AVENUE

Back-to-School Specials

Exactly Right for Fastidious "TEENS"

These youngsters of ours are very definite in their likes and dislikes of the clothes they wear... their shoes, too!

Friedman-Shelby shoes are popular favorites with these fastidious teens. They delight in their neat appearance and day-long comfort. Parents, too, appreciate the longer wear provided Friedman-Shelby shoes.

MANDEL SHOE STORE

6107 ST. CLAIR AVENUE

Poleg Grdina Shoppe

LORD HALIFAX LAUDS AMERICAN INDUSTRY

LEBANON, IND.—The British ambassador to the United States, Lord Halifax (center), praised the contributions American industry is making to the United Nations' war effort after inspecting the U. S. Machine Corporation's Winkler Stoker division. Here models are manufactured for requirements approved by the War Production Board and an important part is played by the corporation in converting oil burning heating plants to coal in sections where fuel oil shortages exist. Lord Halifax is shown with W. H. Gallienne, British consul general for Chicago (left), as Herman E. Winkler, executive vice-president describes a manufacturing method which aids flight accuracy of artillery ammunition produced by the company in its diversified wartime program, which won an Army-Navy "E" award.

grajo bele oči. In venomer se sklanja. Polno naročje že ima lilij. In sedaj je že tik Jerice. Jerica jo sliši šepetati:

"Lilije trgam, lilije!"

Jerice se poloti strah. Pobegnila bi. Toda ko prikovana ne more z mesta. In žena stoji pred njo in z brezobnimi čeljustmi giblje:

"Lilije, hm, lilije!"

"Zakaj vam bodo?" se ojunala Jerica. "Saj jih imate že celo naročje."

Starka razgrne predpasnik pred Jerico in pogladi s suhimi prsti po cvetovih. Toda Jerica ne more tega gledati. Dasi noče gledati, vidi, da to niso lilije. Gnusne, pisane kače so. Z vijoličastimi jeziki smučajo krog starkinih prstov, vijejo se v kolobarjih, pihajo.

"Lilije, lepe lilije!" šepeta venomer žeha in odpira pred Jerico predpasnik.

"Kače so, proč jih nesite!" vzklika Jerica in vsa trda je od strahu in gnusa.

Toda žena se smeje z brezobnimi čeljustmi. Jerica vidi, da ima žena levo oko večje od desnega. Zdaj sede žena poleg Jerice v travo.

"Proč idite!" prosi Jerica in misli pri sebi: "Čarovnica je, hud pogled ima, v žabo me bo izpremenila, ali polža, pa me dala, da me požoro kače."

"Nič se ne boj," sliši Jerica govoriti starko. "Lilije so, lepe lilije, rdeče. Ti povem, komu jih nesem, te lilije!"

"Le nesite!" priganja Jerica. "Ne vem poti, ne vem! Na Peč bi jih nesla, veš, pastirica, na Peč, na Peč jih nesem Jerici. Sirota je, nič igrač nima, naj se poigra z njimi. Naj se!"

Jerice še ni bilo nikoli tako strah.

"Samo to je dobro, da ne ve, da sem jaz Jerica," si misli, vendar jo je groza. Kam naj se ji skrije, če jo išče. Kako bi jo preslepila? Kako bi ji ušla, tej grozni ženi.

"Vstani, vstani, pokaži mi pot!" veli žena.

In Jerica se dvigne in gre. Gre počasi. Najraje bi stekla, toda ona žena za njo bi mogla izpustiti gadov. Ne, ne, bežati ne sme! Lepo jo pripelje na Peč, pa gori v sobo jo popelje. In ko bo žena vstopila, zapre brzo dur in potem se bo skrila, se bo skrila kamorsibodi. In strahoma se Jerica ozre po tujki, da li morda ne pozna njenih misli. Toda kaj je to? One grde žene ni nikjer, pač pa gre za njo lepa, mlada žena. Vsa v belo je oblečena.

Jerico mine strah, in z veselja drhtečim glasom pravi:

"Ali je šla? Ali ste jo prepodili? Kdo ste?"

"Ali me ne poznaš," pravi bela žena, "tvoja mamica sem."

"Oh, mamica!" vzdihne deklica. "Saj je res, pa vas še poznala nisem. Oh, to je lepo, mamica, da ste prišli. Tudi Anže bo vesel. Tudi njegov oče je prišel. Mamica, Anže je zelo dober, Anžeta imam zelo rada."

In Jerica je pozabila ves

"PREVELIK"

Armada je zavrnila Mike Naymicka, ki je "pitcher" za žogometno skupino "Cleveland Indians," s pojasnilom, da je "prevelik." Mike je visok šest čevljev in osem inčev, pa pravi, da je zrak tam gori približno tak kot bližje zemlje.

strah in že je z mamico na Peči. Jerici se zazdi, da mora steči naprej in povedati Marjanici, da je prišla mamica. Ali na vratih osupne in plane nazaj. Iz veže prihaja ona črna žena, in oči ji iskrijo.

(Dalje prihojanje)

SVARILO GRKOM NAJ BODO MIRNI OB PRILIKI MUSOLINJEVEGA PADCA

Washington, 26. julija (ON-A). — Radio Kairo je v neki oddaji v grščini, katero je za beležil Office of War Information, svaril grški narod, naj se čuva spontanih demonstracij in izgrediv ob priliki padca Benito Mussolinija, ter naj ostane miren, tako da okupator ne bo imel povoda za brutalno maševanje.

Zavezniki bodo obvestili grški narod kadar pride ura osvoboditve", je nadaljeval radio Kairo. "Pravi trenotek še ni prišel".

Radio borbenih Francozov v

Oglašajte v ... Enakopravnosti

Brazzaville je že prej poročal, da spadajo italijanske čete na Grškem med onih 20 divizij, katere je baje premier Pietro Badoglio poklical domov v Italijo iz različnih krajev zasedene Evrope.

BARVE PROTI SLABIM ŽIVCEM

Da vplivajo barve na človeka, je znano. Že dolgo je dognano, da zelena ali modra barva človeka pomirita. Posebno nevarna je rumena barva, ker vzbuja ljubosumnost.

Zakonski mož, ki bi sicer ne videl nič slabega v tem, ker žena veselo kramlja z njegovim prijateljem, bi takoj pobesnel ob misli na to kramljanje, potrt.

če bi stopil v rumeno poslikano sobo.

Zlasti živčno bolnim ljudem priporočajo, naj bodo previdni pri izbiri barv. Melanholikom priporočajo rdečo barvo, ki človeka razveseli. V rdeči obleki moški ne more hoditi in z rdečilo tudi ne more pisati v pisarni. Tako mu preostaja samo rdeči nos tovariša, ki naj se melanholik čim večkrat ozre nanj.

Ljudem, podvrženim duševni potrtosti priporočajo vijoličasto barvo. Če je zakonski mož potrt, naj kupi ženi novo obleko vijoličaste barve. Paziti pa mora seveda, da potem, ko dobi od šivilje račun, ne postane še bolj nel ob misli na to kramljanje, potrt.

Plačajte račune na banki!

Od danes naprej plačate lahko na slovenski banki, na 6131 St. Clair Ave. in v podružnici na Waterloo Rd. vse račune za

plin, elektriko, mestno in kompanijsko, vodo, telefon, davke in podobno

Od plinskih računov in od računov za kompanijsko elektriko ne računamo nič.

Uradne ure: v ponedeljek, torek, četrtek in soboto 9:30. zjutraj do 2:30 popoldne, v sredo od 9:30 zjutraj do popoldne v petek od 9:30 zjutraj do 8 zvečer.

Plačajte pri nas in si prihranite pot v mesto!

THE NORTH AMERICAN BANK CO.

6131 St. Clair Ave. 15601 Waterloo Rd.

Ako iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

ne pozabite najprej pogledati v kolono naših malih oglasov!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO ... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Enakopravnosti

What You Buy With WAR BONDS

Military motorcycles, for couriers, for speeding light guns from one section to another, are an important part of America's mechanized army. Many are equipped with sidecars for use of staff officers. They cost from \$400 to \$450.

We need thousands of these small maneuverable machines in our Army today. You and your neighbors, all buying War Bonds and Stamps, can help buy them for the Army. Invest at least ten percent of your income every payday in War Bonds and Stamps and become a member of the patriotic "Ten Percent Club." It is rapidly becoming the largest club in the world.

U. S. Treasury Department

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

Major pa se ni zmenil za odgovor, kajti generalovo vino in likerji so izzivali v njegovih možganih poslednjo alkoholno reakcijo. Zazdehal je tako strah, da bi vsakemu civilistu vrglo celjusti iz sklepov. Pri majorju pa je to zdehanje premestilo njegovo razmišljanje v tiste možganske krivulje, kjer je spravljen dar petja. Sedel je brez okolišev na Švejkovo kavaletu in zajel kakor zaklan prasec:

"Oh, Tannenbaum! Oh! Tannenbaum, wie grun sind deine Blatter!" kar je ponovil parkrat; nato se je zvalil na hrbet kakor medved, se skrčil v polkrog in začel smrčati.

"Gospod major," ga je budil Švejk, "pokorno javljam, da do bite uši." A zaman, Major je spal.

Švejk ga je torej pokrtil s plaščem in zlezal k njemu.

Ob devetih zjutraj, ko je bila gonja za majorjem na vrhuncu, je Švejk zlezal s kavaleta in spoznal za umestno, da gospoda majorja zbudi. Potresel ga je parkrat prav temeljito, odstranil z njega ruski plašč, dokler se ni major končno posadil na kavaletu ter srepo zroč na Švjaka, iskal na njem razrešitve zagonetke, kaj se je zgodilo z njim.

"Pokorno javljam, gospod major," je poročal Švejk, "da so bili tu že parkrat iz vahcimir, prepičati se, ali ste še živi. Zato sem si zdaj dovolil, da sem vas zbudil, ker ne vem, kako dolgo navadno spite, da morda ne zaspite. V pivovarni v Uhrinevi je bil neki sodar. Ta je spal zmerom do šestih zjutraj. Ako pa je zaspal le četrte ure do

četrt na sedem, je potem spal prav do poldne. To je počenjal tako dolgo, da so ga zapodili z dela, in on se je potem v razjarjenosti spozabil do žalitve cerkve in nekega člena vladajoče hiše."

"Ti si bebec, kaj ne?" je rekel major ne brez nekakega obupa, zakaj glavo je imel po sinočnji pijači kakor sod in nikakor še ni našel odgovora na to, čemu prav za prav tu sedi, čemu so prihajali semkaj s stražnicami in čemu ta tepec pred njim gobezda bedarije brez glave in repa. Vse se mu je zdelo strahovito čudno. Nejasno se je spominjal, da je bil tu že ponoči, ali čemu?

"Jaz sem bil tu že ponoči, kaj ne?" je vprašal s polovično gotovostjo.

"Da, gospod major," je odvrnil Švejk, "in kakor sem razumel iz besed gospoda majorja, ste me prišli zasliševati."

In takrat se je majorju zablistalo v glavi in pogledal je po sebi in za seboj, kakor bi kaj iskal.

"Nič ne skrbite, gospod major," je rekel Švejk. "Zbudili ste se ravno tak, kakršni ste prišli semkaj — brez plašča, brez sablje, a s čepico."

Major je vstal, šel k dverim in potrkal. Preden so mu prišli odpret, pa je rekel Švejk: "Ako ni prišel telegram, da ti si ti, boš visel."

"Srčna hvala," je dejal Švejk; "vem gospod major, da se močno brigate zame, ali če ste, gospod major, morda tu na kavaletu katero iztaknili, bodite priprani, ako je majčkena in ima rdečo zadnjico, da je to samček, in če je en sam in se ne najde še taka dolga siva z rdečkastimi progami po trebušku,

potem je dobro, ker sicer bi bil to parček, in ti zanikržeži se grozno razmnožujejo, še hitreje kakor kunci."

"Lassen Sie das!" je rekel major prepal, ko so mu odpirali vrata.

Major ni napravil na stražnici nikakega nastopa več, nego je čisto odmerjeno velel, naj mu gredo po kočijo. In med grmenjem kočije po mizernem tlaku Premysla je imel v glavi le te predstave, da je delikvent bebec prvega reda in da je menda vendar le nedolžno tele. A kar se tiče njega, majorja, da mu ne preostaja nič drugega, kakor da se ustrelji takoj, ko pride domov, ali pa da pošlje po plašč in sabljo h generalu ter se nato odpelje kopat v mestno kopel. Po kopeli bi se lahko ustavil v vinarni pri Vollgruberju, si popravil želodec in za zvečer bi si telefonski naročil vstopnico v mestno gledališče.

Preden je dospel do svoje stanovanje, se je odločil za to drugo. V stanovanju pa ga je čakalo majhno presenečenje. Prišel je ravno prav ...

Na hodniku je stal general Fink, držal za ovrtnik njegovega burša in kričal nanj: "Kje imaš svojega majorja, živina? Govori, ti zver!"

Zver pa ni govorila, saj je bila v obličinu vsa modra, ker jo je general davil.

Major je opazil, da nesrečni burš trdo stiska pod pazduho plašč in sabljo, ki ju je gotovo pravkar prinesel iz predsobe od generala.

Prizor je majorja jako zabaval, zato je obstal med napolodprtimi dvermi in gledal. General je pa trenotek izpustil burša samo zato, da je potegnil iz žepa telegram, s katerim je počel mlatiti po slugi in se drl: "Kje imaš svojega majorja avditorja, ti krava, da mu izročiš tale telegram v uradni zadevi?"

"Tukaj sem," je zaklical major Derwota med dvermi.

"Ah!" je vzkliknil general Fink, "ti si se vrnil?" In odšel je naprej v sobo, vrgel telegram na mizo in dejal s tragičnim glasom: "Čitaj, to je tvoje delo!"

Medtem, ko je major sedel in čital, je general begal po sobi, premetaval stole in taburete ter kričal: "Pa ga vendar obesim!"

Brzjavka se je glasila:

Peseč Jožef Švejk, ordonanc 11. marškompanije, se je 16. t. m. izgubil na cesti Hyrow-Felsztyn na službenem opravku kot kvartirmaher. Švejka je nemudoma odpraviti na brigadno poveljstvo v Wojalyczu.

Major si je odprl mizo, vzel iz predala karto in se zamislil nad njo. Felsztyn je štirideset kilometrov jugovzhodno od Premysla; tako se je pojasnila grozna zagonetka: kako je prišel pešec Švejk k ruski uniformi v krajih, ki so oddaljeni nad stopetdeset kilometrov od fronte, ko se strelski jarki vlečejo na liniji Sokal-Turze-Kozlow?

Ko je major to generalu razložil in mu na mapi pokazal mesto, kjer se je Švejk pred par dnevi glasom telegrama izgubil, se je general drl kakor bik, ker čutil je, da so splavale vse njegove nade na naglo sodbo po vodi. Šel je k telefonu, se zvezal s stražnico in ukazal, naj mu takoj na majorjevo stanovanje pridevo arestanta Švejka.

Preden je bil ukaz izvršen, je general med groznim preklinjanjem še šestkrat izrazil svojo kesanje, da ni dal Švejka na svoj rizik obesiti brez vsakega povpraševanja.

Major je kajpada ugovarjal, in ko so končno privedli Švejka, ga je vprašal, kako je bilo tam v Felsztynu in kaj je s to rusko uniformo. Švejk je vse temeljito pojasnil in ko ga je major vprašal, zakaj ni tega vendar povedal pri zaslišanju pred sodiščem, je Švejk odgovoril, da ga tega nihče ni vprašal in da so bila vsa vprašanja zmerom le: "Ali priznate, da ste se prostovoljno in brez vsakega pritiska preoblekli v uniformo sovražnikovo?" Ker je bila to resnica, ni mogel reči nič drugega, kakor: Res je — da — gotovo — tako je — brez dvoma.

Zato pa je tudi z ogorčenjem zavrnil kleveto, ki je padla pred sodiščem, da je izdal cesarja. "Naj ga torej obesijo pri njegovi brigadi!" je odločil general ...

Uro na to so gnali Švejka z eskorto na kolodvor, da ga odpravijo k štabni brigadi v Wojalyczu. S Švejkom je odšel na brigado listek: Na temelju telegrama št. 469 se pošilja pešec Jožef Švejk, ubežnik 11. marškompanije, v nadaljnje uradovane štabu brigade.

Medtem je bil z upravljanjem brigadnega štaba poverjen polkovnik Gerbich. To je bil gospod velikih vojaških sposobnosti, ki so se mu zbrale v nogah v obliki podagre. Ker je imel v ministstvu jako vplivne osebnosti, ni šel v pokoj, nego se je potikal zdaj po raznih štabih večjih vojnih formacij, je prejemal zvišano plačo z najrazličnejšimi doplačili ter je ostajal tako dolgo na svojem mestu, dokler ni v novem napadu podagre zagrešil kake bedarije. Potem so ga premestili zopet drugam, a navadno je bilo to prav za prav novo povišanje. S častniki ni na obedu govoril o ničemer drugem, nego o svojem palcu na nogi, ki mu je včasih silno otekel, da je moral nositi posebno velik škorenj.

Sicer pa je bil jako jovialen gospod, ki se je vedel docela prijateljski napram nižjim častniškim šaržam, katerim je rad razkladal, kaj je prej dobrega popil in snedel, dokler ga ni zgrabila ta bolezen.

Ko so privedli Švejka na brigado in ga na povelje službujočega častnika predstavili z listinami polkovniku Gerbichu, je sedel v njegovi pisarni poročnik Dub ter se razgovarjal z njim o najrazličnejših boleznih.

(Dalje prihodnjic)

Mali oglasi

ŽENSKES
MOŠKI

za

važno industrijo

Splošna tovarniška dela

Šihti se menjajo; nič ob nedeljah.

Plača od ure

Arcrods Corp.

4437 E. 49 MI-8790

Južno od Harvard Ave.

Zglasite v delovnik
10. dop. do 5. pop.

ŽENSKES

18-45

za
DELO

kot

pomočnice v
mlekarniPlača ob začetku 72c na uro
s povišanjem na 82c v 30 dneh,
83c v 90 dneh, 84c v 6 mesecih,
85c v enem letu.

Stalno delo

Ugodne delovne razmere

The Telling-Belle
Vernon Co.

3740 Carnegie Ave.

IŠČE SE MOŠKE

za delo v mlekarni; izurjeni ali
ne-izurjeni.

UNIJSKA PLAČA. STALNO DELO

HILLSIDE DAIRY

Warrensville Center Rd.

vogal Mayfield Rd.,

Cleveland Heights, O.

F.A. 9100

Ako je treba vašo streho nanovo
pokriti ali pa vaš fornec popraviti,
pokličite nas. Vršimo
tudi kleparska dela. — Proračun
damo brezplačno.

Universal Roofing Service

1515 St. Clair Ave.

CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

MI TAKOJ PLACAMO

za vaš

MUZIKALNI INSTRUMENT

Ne glede na stanje in starost

WODICKA'S

INSTRUMENT EXCHANGE

644 Prospect MA. 0731

Proda se

hišo s 7 sobami in tudi pohištvo,
pri dobro poznanemu ANTON
BASCA. Proda se tudi motor,
2 konjskih sil. Po zelo zmerni ceni.
Zglasite se na 1016 E. 61 St.

LASTNIKI DOMOV

Strehe—ASBESTOS—KAMENIT

SIDING

Prihranite si provizijo

Trgujte direktno z

ERNIE LOCK

737 Guardian Bldg. MA. 3538

Pečlar

išče stanovanje s 2 sobami, kjer
bi tudi lahko imel kuhinjo. Naslov
se naj pusti v brivnici,
George Kovacic, 6812 St. Clair Ave.

SNAŽILKE

Morajo biti državljanke

Visoka plača na uro

Chicago Pneumatic
Tool Co.

1241 E. 49 St.

Mali oglasi

DRŽAVLJANSTVA SE NE
ZAHTEVA

Ženske za snaženje

3.30 zjutraj do poldne
Dobra plačaPOMOČNICE V PRALNICI
45 ur tedensko

Ugodne delovne razmere

POMOČNICE V KUHINJI
Tedenska plača, poleg obedov in

uniform.—Ugodne ure

Zavijači

(Wrappers)

s povojnimi prilikami

Nobenega nedeljskega dela
Zglasite se na 8. nadstropju

EMPLOYMENT OFFICE

HALLE BROS.

Dekleta in

žene!

Ali veste, da si boste prihranili
precej denarja, če si naročite
fini FUR COAT ali STERLING
sukno iz čisto volnenega blaga
naravnost iz tovarne.

Sedaj na Will Call?

Ne odlašajte, samo pokličite nas
da vas peljem v tovarno, na mo
jo odgovornost, če kupite ali ne

Vam se priporočam

Benno B. Leustig

1034 Addison Road

ENDicott 3426

ŽENSKES

za čiščenje

poslojce z uradi

Ves dan ali po par ur
Večerno ali nočno delo

Stalno delo. Dobra plača

Zglasite se pri

S. J. ZUPNIK

622 Williamson Bldg.

MOŠKE IN ŽENSKES

se potrebuje za

splošna tovarniška
dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva
in prestatu zdravniško preiskavo.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE

1256 W. 74 St.

National Carbon
Co., Inc.

MOŠKI

18 do 60 let

STROJNI OPERATORJI

in

UCENCI

Visoka plača

CLEVELAND CAP

SCREW CO.

2921 E. 79 St.

TOVARNISKO DELO

100% obrambna tovarna

Izkušnja ni potrebna

Plača na uro, poleg "overtime"

Zahteva se "Availability

Statement"

The Draper Mfg. Co.

E. 91 St. in Crane

1 blok južno od Union Ave.

NE BO

NOBENEGA MAY DAY
pri THE MAY CO., TO JESEN!

WAR Production odbor, je kot del programa, da se zavrne nezmerno kupovanje, in da se omeji nakupe le na nujne potrebščine, naprosil vse prodajalce na drobno, da prekinejo s promoviranjem prodaj na tekstilih in tekstilnih produktih, razven v slučaju, kjer se redno razproda zalogo.

Odbor je uradno ugotovil fakt, da je dovoljšna zaloga tekstil in tekstilnih produktov za nujne potrebe civilistov. Toda, uverjen je, da če se bo preskrbelo za pravilno razdelitev, tako da bo sleherni civilist imel svoj potreben delež, da je priporočljivo napraviti gotove regulacije nanašajoče se na oglaševanje in razprodaj na drobno.

Mi bomo popolnoma sodelovali z War Production odborom. Po našem mnenju, ničesar ni bolj važnega kot pridobiti to vojno. Torej, če se bo z opustitvijo razprodaj širom trgovine pomagalo—naj jih opustimo. In da ima vladna regulacija našo popolno odobravanje je vidno iz fakta, da bomo prekinili, začasno, ameriški najbolj famozni razprodajni dan.

Dovolj blaga za zadostiti vsem zmernim zahtevam. Dočim se je nekatere predmete prenehalo izdelovati, želimo povdariti, da kar je mogoče dobiti v blagu, se bo dobilo pri The May Company. Po našem mnenju W.P.B. ne ugovarja ko se prodaja po običajnem načinu, po najnižjih cenah kot je mogoče, kar bomo še v naprej storili.

THE MAY COMPANY

IZNAJDITELJI "MAY DAY"